

شناسایی راهکارهای جلب مشارکتهای مردمی در توسعه و ارتقای آموزش های فنی و حرفه ای

طاهره آئین^۱
جمشید مطرفی^۲

چکیده

تحولات مداوم تکنولوژی و نیاز روز افزون بازار کار به نیروی ماهر و مجرب در سال های اخیر و نیز ضرورت سرعت بخشیدن به گسترش خدمات آموزشی با رویکرد مشارکت بیشتر بخش غیر دولتی ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای را با تقاضاهای جدید و متنوعی روبرو ساخت و سبب گردید تا این سازمان ضمن ارتقا و به روز رسانی آموزش های بخش دولتی از توان و ظرفیت های بخش غیر دولتی نیز بهره جوید. موسسات کارآموزی آزاد علی رغم داشتن ظرفیت ها و قابلیت های بسیار از نظر منابع انسانی متخصص ، فضا و تجهیزات آموزشی استاندارد و همچنین تنوع حرفه ها در سالهای اخیر به دلیل تحریم های موجود و عدم استقبال کارآموزان جهت آموزش دچار رکود و تعطیلی گردیده اند .مطالعه حاضر به شناسایی راهکارهای جلب مشارکتهای مردمی در توسعه و ارتقای آموزش های فنی و حرفه ای پرداخته است. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه موسسین ، مدیران و مربیان آموزشگاههای آزاد و کارشناسان آموزش به تعداد ۴۲۰ نفر بوده که توسط جدول مورگان، ۲۶۴ نفر از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای به عنوان نمونه انتخاب گردید. روش این تحقیق توصیفی - پیمایشی و از نظر هدف کاربردی است. نتایج تحقیق نشان میدهد مهم ترین راهکارهای جلب مشارکتهای مردمی در توسعه و ارتقای آموزش های فنی و حرفه ای شامل حذف آموزشهای موازی با بخش خصوصی، عدم ورود دستگاههای دولتی و غیر دولتی در آموزش های مهارتی ، متناسب بودن آموزش های مهارتی با بازار کار، تعاملی بودن روشهای آموزشی و جذاب بودن محتوای آموزشی ، برون سپاری آموزش های بخش دولتی به بخش خصوصی می باشد. راهکارهای حمایتی فوق منجر به توانمند شدن بخش خصوصی و پویای و تحرک آن و ارتقا آموزش های فنی و حرفه ای می گردد.

کلید واژگان: موسسات کارآموزی آزاد ، راهکارهای جلب مشارکتهای مردمی، توسعه و ارتقا آموزشهای فنی و حرفه ای

۱. کارشناس ارشد مدیریت آموزشی ، اداره کل آموزش فنی و حرفه ای بوشهر، ۰۹۱۷۱۷۰۴۲۷۷، amozeshgah.azad@chmail.ir

۲. کارشناس ارشد مدیریت آموزشی ، اداره کل آموزش فنی و حرفه ای بوشهر ۰۹۱۷۷۷۱۰۸۲۷، amozeshgah.azad@chmail.ir

Identifying methods of attracting public participation for expansion and advancement of technical and vocational training

Tahereh aeen
Jamshid Motraghi

Abstract

Continuous advancement in technologies, the increasing need for a skilled, experienced workforce, and the need to accelerate the expansion of educational services in private sector in recent years, had caused the Technical and Vocational Training Organization (TVTO) to face new and interesting requirements, which in turn resulted in the organization to benefit from the private sector while upgrading its governmental educational sector. Despite having extensive and versatile capabilities

including skilled human resources, space and standard educational equipment, private sectors had suffered greatly under the economical sanction and high unemployment in recent years, and as a result a large number of people had lost interest in continuing or participating in this organizations and therefore many of the private training and vocational education centers faced recession and closure. The recent study examines methods of attracting people's participation for updating and expanding technical and vocational trainings. Statistical society of this research comprised of ۴۲۰ persons, including all funders, managers and trainers of educational centers and educational experts. ۲۶۴ persons were chosen by Krejcie and Morgan's random table as a sample group. The method of this research is descriptive - measurable and its aim is practical. The result of the research shows that the most important methods for attracting public participation for expansion and upgrading technical and vocational training are: Omissions of governmental training that run parallel with the public sectors, nonintervention of governmental organizations in educational private sectors, proportionating the practical training with the market workforce, interactions of the teaching methods, the attractiveness of educational content, and outsourcing the state educational sectors to private sectors. Implementing the above supporting solutions will result in strengthening, dynamism and advancement of technical - vocational training.

Key words: private educational organizations – methods of attracting public participation – expansion and advancement of technical and vocational training.

مقدمه

آموزش فنی و حرفه ای روشی است برای آشنا ساختن و تمرین دادن افراد برای پرورش مهارت های فکری ، عملی و اجتماعی ، لذا پهنه ای بسیار گسترده دارد . برای انجام دادن هر کار، نیاز به مهارتی است که باید روش کسب آن آموخته شود و بر اثر ممارست اعتلاء یابد . مهارت ، گوهر گرانبهائی است که میزان کیفیت افراد، شرکت ها و کشورها را از همدیگر متمایز می سازد. " پژوهش ها حاکی از آن است که آموزش و مهارت آموزی بر روی توانایی نیروی کار جامعه برای بهره وری بیشتر در طول زمان اثر دارد. اقتصاد دانها معتقدند که افزایش پایدار و قابل توجه در بهره وری نیروی کار، از مقدار و کیفیت بهتر منابع سرمایه ای توأم با آموزش بیشتر و بهبود فرایند تولید ناشی می شود. به اعتقاد هاربیستون ۲ ، انسان در حالت طبیعی ، پرورش نیافته است و با آموزش ، تربیت و تجربه ، توانایی او برای کار مولد افزایش می یابد . لذا تشکیل سرمایه یا منابع اساس توسعه یافتگی به شمار می رود. در واقع ثروت یک ملت نه به سرمایه فیزیکی آن ملت ، بلکه به توانایی مردم بستگی دارد تا بتواند از آنچه برای آنها فراهم است حداکثر استفاده را ببرند. از اینرو کشورهای صنعتی و در حال رشد برای تسریع هر چه بیشتر حرکت خود در جهت توسعه اجتماعی و اقتصادی ، در صدد بهره برداری بهتر و اقتصادی تر از منبع مهم خود یعنی نیروی انسانی می باشند. " (ابطحی ، ۱۳۸۹) . پیش از هر چیز باید توجه داشت که مفهوم آموزش فنی و حرفه‌ای به عنوان مفهومی پویا در سال ۱۹۳۹ ، توسط سازمان بین المللی کار چنین اعلام شد : « واژه‌ی آموزش فنی و حرفه‌ای به هر نوع آموزشی اطلاق می شود که به وسیله‌ی آن دانش و مهارت فنی یا تجاری حاصل می‌شود یا توسعه می‌یابد اعم از اینکه این آموزش از طریق مدرسه ارائه شود یا محیط کار » (قربان نژاد ، ۱۳۸۴) . از نظر کلاپو : « آموزش فنی و حرفه‌ای فعالیتی است که هدفش شناسایی توسعه‌ی ظرفیت های انسانی به منظور یک زندگی کاری خلاق و رضایت بخش است . بنابراین کسانی که از آموزش فنی و حرفه ای برخوردار می‌شوند می‌بایست توان درک و فهم را حاصل کنند و از نظر فردی یا جمعی بتوانند بر شرایط کاری و محیط اجتماعی تاثیر بگذارند . « . مهرعلیزاده (۱۳۸۹) ، آموزش فنی و حرفه‌ای را واژه‌ای جامع می‌داند که به جنبه‌هایی از فرایند آموزشی و تربیتی ، در برگیرنده مطالعه فناوری‌ها و علوم وابسته ، کسب شایستگی‌ها ، نگرش‌ها و مهارت‌های عملی ، فهم و دانش مرتبط با حرفه‌ها و مشاغل در بخش‌های گوناگون اقتصادی و زندگی اجتماعی علاوه بر آموزش عمومی گفته می‌شود .

از آنجا که سازمان آموزش فنی و حرفه ای نقش به سزایی در آموزش نیروی فعال و فاقد مهارت در جامعه دارد و جهت جلوگیری از آسیب های اجتماعی و توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور می بایست توجه و حمایت از بخش خصوصی در راس برنامه های جامع و کلان کشور قرار گیرد. آموزشگاههای آزاد به عنوان بازوی موثر برای رسیدن به اهداف و مأموریت های سازمان آموزش فنی و حرفه ای شناخته شده که با توجه به جایگاه دولت به عنوان ناظر بر فعالیتهای در حال انجام توسط این موسسات لازم است برای حمایت از آن ها و به جهت ایجاد شرایط تداوم فعالیت آن ها سازمان آموزش فنی و حرفه ای از هیچ کوششی دریغ ننماید.

موسسات کاراموزی آزاد با داشتن ظرفیت ها و قابلیت های بسیار از نظر منابع انسانی متخصص ، فضا و تجهیزات آموزشی استاندارد و همچنین تنوع حرفه های موجود در این موسسات ، متأسفانه در سالهای اخیر با وجود تحریم های موجود و عدم توانایی و بهره مندی کارآموزان جهت آموزش مهارتهای لازم دچار رکود و تعطیلی گردیده اند . لذا انجام راهکارهای حمایتی از سوی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور و دیگر دستگاههای اجرایی و دولتی کشور جهت توسعه و تقویت بخش خصوصی محسوس می باشد. لذا انجام چنین پژوهشهایی جهت برون رفت از وضعیت موجود و بسط و توسعه فعالیتهای مراکز خصوصی

- Clive
- Harbiston

سازمان می بایست در راس برنامه های دفتر موسسات کارآموزی آزاد قرار گیرد تا منجر به بهره مندی افراد فاقد مهارت از خدمات و قابلیت های بخش خصوصی گردد و همچنین باعث تقویت و فعالیت این بنگاههای اقتصادی گردد.

در تحقیقی با عنوان راهکارهای حمایت مؤثر از مؤسسات کارآموزی فنی و حرفه ای آزاد بر مبنای سند راهبردی مهارت و فناوری سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور توسط ابراهیم پفاژ ، فریده روشنفر و مهین رضایی صورت گرفته روی موارد توانمند سازی مدیران و مربیان و کارکنان آموزشگاه های آزاد – برگزاری دوره های ارتقای علمی و تخصصی مربیان آموزشگاه ها – مشارکت آموزشگاه های آزاد در تربیت نیروی کار مورد نیاز دستگاه ها و مؤسسات تحقیق و منجر به نتیجه زیر گردید :

مؤثرترین راهکار حمایت از مؤسسات کارآموزی آزاد ، توانمند سازی مدیران و مربیان و کارکنان آموزشگاه های آزاد است و برگزاری دوره های ارتقای علمی و تخصصی مربیان آموزشگاه ها و مشارکت آموزشگاه های آزاد در تربیت نیروی کار مورد نیاز دستگاه ها و مؤسسات از دیگر راهکارهای حمایتی می باشد . ضمناً این پژوهش، نقش راهکار ایجاد تسهیلات قانونی و مساعدت جهت تأسیس آموزشگاه های آزاد در سایر کشورها را ضعیف ارزیابی نموده است .

همچنین در تحقیقی که با عنوان بررسی نقاط ضعف آموزش های مهارت آموزی آموزشگاه های آزاد در اشتغال زایی مهارت آموختگان توسط معصومه دلبری با موضوعات ۱- معیار ارزیابی دوره ها ، ۲- مربیان و فاصله با استانداردها ، ۳- وضعیت ارتباط و همکاری آموزشگاه ها ، ۴- راهکارهای افزایش جذب کارآموز و معرفی به بازار کار نتایج و توصیه های زیر حاصل گردید :

- انجام کارآموزی (حین آموزش) در صنعت و یا واحدهای صنفی جامعه به عنوان بخشی از تکلیف آنان در نظر گرفته شود و مراکز مساعدت لازم را (به صورت مدون) در این زمینه به عمل آورند .

- مشکل کمبود سرمایه که راه حل آن پرداخت تسهیلات مالی مناسب است .

- جهت یکسان سازی سطح و توانایی کارآموزان ، معرفی آموزشگاه ها همراه با لیست دوره و جزئیات کامل به کارآموز

- جذب کارآموزان با توجه به ویژگی های سطح تحصیلات ، سن و تجربیات قبلی

- ارتباط تنگاتنگ مراکز با بخش های مرتبط در جامعه و ارتباط مربیان و آموزشگاه ها با صنایع و همچنین انجام بازدید از شرکت ها و کارخانجات و سازمان ها و عقد قرارداد در حوزه های اجرا یا تربیت نیروی ماهر

- برگزاری نمایشگاه و سمینارهای اطلاع رسانی جهت عموم و خانواده ها و ایجاد یک تیم کارشناسی جهت معرفی آموزشگاه ، مربی و مدیر برتر شهرستان در هر سال جهت برقراری ارتباط دوستانه ما بین آموزشگاه ها

بنابراین آموزشگاههای آزاد به عنوان بازوی مؤثر برای رسیدن به اهداف و مأموریت های سازمان آموزش فنی و حرفه ای شناخته شده که با توجه به جایگاه دولت به عنوان ناظر بر فعالیتهای در حال انجام توسط این موسسات لازم است برای حمایت از آن ها و به جهت ایجاد شرایط تداوم فعالیت آن ها سازمان آموزش فنی و حرفه ای از هیچ کوششی دریغ ننماید.

با توجه به حمایتهای سازمان از آموزشگاههای آزاد و تدوین شیوه نامه و دستورالعملهای حمایتی توسط دفتر موسسات کارآموزی آزاد، این سوال مطرح میگردد که جهت جلب بیشتر مشارکتهای مردمی در توسعه و تقویت موسسات کارآموزی آزاد چه راهکارهایی وجود دارد ؟

برای انجام پژوهش ۴ فرضیه در نظر گرفته شد .

- ۱- برگزاری آموزشهای موازی با بخش خصوصی در مراکز آموزشی سازمان بر توسعه و ارتقاء آموزش های فنی و حرفه‌ای مؤثر است .
- ۲- ورود سایر دستگاهها و موسسات غیرمجاز آموزشی به حوزه آموزش های فنی و حرفه ای بر توسعه و ارتقاء آموزش- های فنی و حرفه ای بخش خصوصی مؤثر است.
- ۳- کیفیت بخشی و به روزرسانی آموزش های فنی و حرفه ای بر جلب مشارکتهای مردمی مؤثر است.
- ۴- برون سپاری آموزش های مراکز دولتی سازمان به بخش خصوصی با جلب مشارکتهای مردمی ، بر توسعه و ارتقای آموزش های فنی و حرفه ای مؤثر است.

روش شناسی

این پژوهش از نظر هدف کاربردی است و از نوع توصیفی - پیمایشی محسوب می‌شود. جامعه آماری مورد مطالعه این تحقیق شامل کلیه مربیان - کارشناسان آموزش فنی و حرفه ای و مدیران و موسسین آموزشگاههای آزاد به تعداد ۴۲۰ نفر بوده که توسط جدول مورگان کرجسی، تعداد ۲۶۴ نفر که شامل ۱۰۵ نفر موسس- ۵۶ نفر مدیر - ۸۳ نفر مربی و ۲۰ نفر کارشناس که از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای به عنوان جامعه نمونه انتخاب گردید. داده ها از طریق پرسشنامه محقق ساخته بر اساس مقیاس پنج گانه لیکرت که روایی و پایایی آن توسط کارشناسان مورد تایید قرار گرفت، جمع آوری و جهت تجزیه و تحلیل از روش‌های آماری توصیفی مانند جداول توافقی توزیع فراوانی، درصد، میانگین و انحراف استاندارد و روش های آمار استنباطی مانند آزمون گران و تحلیل واریانس استفاده گردید.

یافته ها

بر اساس یافته های توصیفی ۷۳ درصد از کل آزمودنی ها زن و ۲۷ درصد بقیه مرد می باشند. در این قسمت یافته های حاصل از انجام پژوهش به ترتیب فرض های پژوهش ارائه خواهد شد.

فرضیه اول این پژوهش به بررسی تاثیر برگزاری آموزش های موازی با بخش خصوصی در مراکز آموزشی سازمان بر توسعه و ارتقای آموزش های فنی و حرفه ای میپردازد. جهت استنتاج نتایج دو سؤال طرح گردید.

۱. آموزش های بخش خصوصی با مشارکت سازمان باعث توسعه و ارتقای آموزش فنی و حرفه ای می شود.
۲. آموزش ها بوسیله بخش خصوصی با نظارت سازمان باعث توسعه و ارتقای آموزش فنی و حرفه ای می شود.

جدول ۱: آمار توصیفی پاسخهای مربوط به سؤال اول

سوال اول	میانگین	تعداد	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین	واریانس	پاسخ
خیلی کم	۸.۶۷	۳۰	۲.۳۶۸	.۴۳۲	۵.۶۰۹	۴۳.۱٪
کم	۱۱.۰۹	۲۳	۲.۳۷۲	.۴۹۵	۵.۶۲۸	۴۲.۳٪
متوسط	۱۳.۰۰	۵	۳.۵۳۶	۱.۵۸۱	۱۲.۵۰۰	۱۰.۸٪
زیاد	۱۲.۰۰	۱	۰	۰	۰	۲.۰٪
خیلی زیاد	۱۱.۰۰	۱	۰	۰	۰	۱.۸٪
جمع	۱۰.۰۵	۶۰	۲.۸۱۳	.۳۶۳	۷.۹۱۳	۱۰۰.۰٪

نحوه پاسخ گویی به سؤال اول " آموزش های بخش خصوصی با مشارکت سازمان باعث توسعه و ارتقای آموزش فنی و حرفه ای می شود " نشان میدهد پاسخها بین گزینه های "خیلی کم تا خیلی زیاد توزیع گردیده است بیشترین پاسخ داده شده به گزینه خیلی کم با در صد ۴۳.۱٪ میباشد و کمترین پاسخ نیز مربوط است به گزینه خیلی زیاد با ۱.۸٪ است این موضوع نشان میدهد بیشتر از یک سوم از پاسخ دهندگان بر این باور هستند که آموزش های بخش خصوصی با مشارکت سازمان باعث توسعه و ارتقای آموزش فنی و حرفه‌ای نمی شود. (جدول ۱)

نحوه پاسخ گویی به سؤال دوم " آموزش ها بوسیله بخش خصوصی با نظارت سازمان باعث توسعه و ارتقای آموزش فنی و حرفه ای می شود " نشان میدهد پاسخها بین گزینه های "متوسط، کم و خیلی کم توزیع گردیده است بیشترین پاسخ داده شده به گزینه کم با در صد ۴۹.۹٪ میباشد گزینه خیلی کم نیز در رتبه دوم با ۳۶.۷٪ قرار دارد و کمترین پاسخ نیز مربوط است به گزینه متوسط با ۱۳.۴٪ است این موضوع نشان میدهد حدود نصف پاسخ دهندگان بر این باور هستند آموزش ها بوسیله بخش خصوصی با نظارت سازمان باعث توسعه و ارتقای آموزش فنی و حرفه ای می شود. .

فرضیه دوم این پژوهش به بررسی ورود سایر دستگاه ها به حوزه آموزشی های فنی و حرفه ای و اثر آن بر توسعه و ارتقای آموزش های فنی و حرفه ای بخش خصوصی می پردازد. جهت استنتاج نتایج از آزمون گران، دو سؤال طرح گردید.

۳- ورود مؤسسات دولتی در توسعه و ارتقای آموزش های فنی و حرفه ای مؤثر است .

۴- ورود مؤسسات صنعتی دولتی و غیر دولتی ارتقاء در توسعه فنی و حرفه ای مؤثر است.

جدول ۲: آمار توصیفی پاسخهای مربوط به سؤال سوم

پاسخ	واریانس	خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	تعداد	میانگین	سوال هفتم
۱۸.۳٪	۵.۹۶۴	۰.۷۳۶	۲.۴۴۲	۱۱	۸.۱۸	خیلی کم
۴۱.۷٪	۵.۱۹۳	۰.۴۵۶	۲.۲۷۹	۲۵	۱۱.۸۸	کم
۳۰.۰٪	۶.۷۳۵	۰.۶۱۲	۲.۵۹۵	۱۸	۱۴.۸۳	متوسط
۶.۷٪	۶.۰۰۰	۱.۲۲۵	۲.۴۴۹	۴	۱۹.۰۰	زیاد
۳.۳٪	۱۸.۰۰۰	۳.۰۰۰	۴.۲۴۳	۲	۱۷.۰۰	خیلی زیاد
۱۰۰.۰٪	۱۴.۴۷۰	۰.۴۹۱	۳.۸۰۴	۶۰	۱۲.۷۳	جمع

نحوه پاسخ گویی به سؤال سوم " ورود مؤسسات دولتی در توسعه و ارتقای آموزش های فنی و حرفه ای مؤثر است " نشان میدهد پاسخها بین گزینه های "خیلی کم تا خیلی زیاد توزیع گردیده است بیشترین پاسخ داده شده به گزینه کم با در صد ۴۱.۷٪ میباشد و کمترین پاسخ نیز مربوط است به گزینه خیلی زیاد با ۳.۳٪ است این موضوع نشان میدهد بیش از یک سوم عدم ورود مؤسسات دولتی در توسعه و ارتقای آموزش های فنی و حرفه ای مؤثر میدانند. (جدول ۲)

نحوه پاسخ گویی به سؤال چهارم " ورود مؤسسات صنعتی دولتی و غیر دولتی در ارتقاء و توسعه فنی و حرفه ای مؤثر است " متوسط، زیاد، خیلی کم و کم توزیع گردیده است بیشترین پاسخ داده شده به گزینه کم با در صد ۴۱.۷٪ میباشد و کمترین پاسخ نیز مربوط است به گزینه زیاد با ۵.۰٪ است این موضوع نشان میدهد بیش از یک سوم پاسخ دهندگان عدم ورود مؤسسات صنعتی دولتی و غیر دولتی در ارتقاء و توسعه فنی و حرفه ای مؤثر میدانند.

فرضیه سوم این پژوهش به بررسی اثر کیفیت بخشی و به روز رسانی آموزش های فنی و حرفه ای با جلب مشارکت های مردمی می پردازد. جهت استنتاج نتایج از آزمون گران، دو سؤال طرح گردید.

۵- متناسب بودن آموزش ها با بازار کار باعث مشارکت مردمی می شود.

۶- کاربردی بودن آموزش های باعث جلب مشارکت مردمی می شود.

جدول ۳: آمار توصیفی پاسخهای مربوط به سؤال پنجم

پاسخ	واریانس	خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	تعداد	میانگین	سوال سیزدهم
------	---------	------------------------	--------------	-------	---------	-------------

خیلی زیاد	۷.۵۰	۴۰	۱.۸۶۷	۰.۲۹۵	۳.۴۸۷	۶۶.۷٪
کم	۱۰.۴۷	۱۷	۲.۵۵۲	۰.۶۱۹	۶.۵۱۵	۲۸.۳٪
متوسط	۱۴.۳۳	۳	۱.۵۲۸	۰.۸۸۲	۲.۳۳۳	۵.۰٪
جمع	۸.۶۸	۶۰	۲.۷۶۵	۰.۳۵۷	۷.۶۴۴	۱۰۰.۰٪

نحوه پاسخ گویی به سؤال پنجم " متناسب بودن آموزش ها با بازار کار باعث مشارکت مردمی می شود " نشان میدهد پاسخها بین گزینه های " متوسط، متوسط و خیلی زیاد توزیع گردیده است بیشترین پاسخ داده شده به گزینه خیلی زیاد با در صد ۶۶.۷٪ میباشد و کمترین پاسخ نیز مربوط است به گزینه متوسط با ۵.۰٪ است این موضوع نشان میدهد بیش از دو سوم پاسخ دهندگان بر این باورند که متناسب بودن آموزش ها با بازار کار باعث مشارکت مردمی می شود. (جدول ۳)

نحوه پاسخ گویی به سؤال ششم " کاربردی بودن آموزش های باعث جلب مشارکت مردمی می شود " نشان میدهد پاسخها بین گزینه های " متوسط، کم، و خیلی زیاد توزیع گردیده است بیشترین پاسخ داده شده به گزینه خیلی زیاد با در صد ۷۳.۳٪ میباشد و کمترین پاسخ نیز مربوط است به گزینه متوسط با ۵.۰٪ است این موضوع نشان میدهد بیش از یک سوم پاسخ دهندگان باور دارند که کاربردی بودن آموزش های باعث جلب مشارکت مردمی می شود.

فرضیه چهارم این پژوهش به بررسی تاثیر برون سپاری آموزش های مراکز تولیدی سازمان به بخش خصوصی با جلب مشارکت های مردمی بر توسعه و ارتقای آموزش های فنی و حرفه ای می پردازد. جهت استنتاج نتایج از آزمون گران، دو سؤال طرح گردید.

۷- برون سپاری آموزش های عملی به مراکز آزاد باعث ارتقا و توسعه می شود.

۸- برون سپاری آموزش های ترکیبی به مراکز آزاد باعث توسعه و ارتقا فنی و حرفه ای می شود.

جدول ۴: آمار توصیفی پاسخهای مربوط به سؤال هفتم

سوال نوزدهم	میانگین	تعداد	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین	واریانس	پاسخ
خیلی کم	۸.۳۹	۲۸	۲.۲۹۹	۰.۴۲۴	۵.۲۸۴	۴۶.۷٪
کم	۱۲.۰۵	۲۱	۲.۳۳۴	۰.۵۰۹	۵.۴۴۸	۳۵.۰٪
متوسط	۱۵.۸۲	۱۱	۲.۰۸۹	۰.۶۳۰	۴.۳۶۴	۱۸.۳٪
Total	۱۱.۰۳	۶۰	۳.۵۹۸	۰.۴۶۵	۱۲.۹۴۸	۱۰۰.۰٪

نحوه پاسخ گویی به سؤال هفتم " برون سپاری آموزش های عملی به مراکز آزاد باعث ارتقا و توسعه می شود " نشان میدهد پاسخها بین گزینه های " متوسط، کم و خیلی کم توزیع گردیده است بیشترین پاسخ داده شده به گزینه خیلی کم با در صد ۴۶.۷٪ میباشد و کمترین پاسخ نیز مربوط است به گزینه متوسط با ۱۸.۳٪ است. (جدول ۴)

جدول ۵: آمار توصیفی پاسخهای مربوط به سؤال هشتم

سوال بیستم	میانگین	تعداد	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین	واریانس	پاسخ
خیلی کم	۸.۶۶	۲۹	۲.۵۹۵	۰.۴۸۲	۶.۷۳۴	۴۸.۳٪
کم	۱۲.۰۹	۲۲	۲.۳۲۸	۰.۴۹۶	۵.۴۲۰	۳۶.۷٪

متوسط	۱۶.۱۱	۹	۲.۲۶۱	۰.۷۵۴	۵.۱۱۱	۱۵.۰٪
Total	۱۱.۰۳	۶۰	۳.۵۹۸	۰.۴۶۵	۱۲.۹۴۸	۱۰۰.۰٪

نحوه پاسخ‌گویی به سؤال هشتم " برون سپاری آموزش های ترکیبی به مراکز آزاد باعث توسعه و ارتقا فنی و حرفه ای می شود " نشان میدهد پاسخها بین گزینه های " متوسط، کم و خیلی کم توزیع گردیده است بیشترین پاسخ داده شده به گزینه خیلی کم با ۴۸.۳٪ میباشد و کمترین پاسخ نیز مربوط است به گزینه متوسط با ۱۵.۰٪ است این موضوع نشان میدهد حدود نیمی از پاسخ دهندگان برون سپاری آموزش های ترکیبی به مراکز آزاد باعث توسعه و ارتقا فنی و حرفه ای می شود. (جدول ۵)

بحث و نتیجه‌گیری

پس از بررسی نتایج به بدست آمده و تحلیل پرسشنامه ی تحقیق راهکارهای زیر جهت جلب مشارکت های مردمی در توسعه و ارتقای آموزشهای فنی و حرفه ای موثر می باشد.

سازمان آموزش فنی و حرفه ای جهت توسعه و ارتقای کیفیت آموزش های برگزار شده نیاز به مشارکت بخش خصوصی جهت تحقق اهداف تعیین شده دارد. بنابراین استفاده از پتانسیل موسسات کارآموزی آزاد و بخش خصوصی جهت اجرایی نمودن برنامه های سازمان و رسیدن به اهداف کلان از زمری نیازهای سازمان آموزش فنی و حرفه ای می باشد بنابراین مشارکت بخش خصوصی در آموزش های فنی و حرفه ای هم به توسعه و ارتقای آموزش و کیفیت بخشی به بخش خصوصی کمک می کند و هم باعث ارتقا و توسعه آموزش های فنی و حرفه ای می گردد. چنانچه دوره های برگزار شده در مراکز آموزشی سازمان موازی با دوره های فعال در آموزشگاههای آزاد در بخش خصوصی باشد، از یک طرف باعث کاهش جذب کارآموز در بخش خصوصی می گردد و از تبعات کاهش کارآموز رکود اقتصادی، تعطیلی آموزشگاه های آزاد، کاهش اشتغال و کمبود کیفیت در آموزش می گردد و از طرف دیگر پایین آمدن نرخ مشارکت بخش خصوصی بر توسعه و ارتقا آموزش های فنی و حرفه ای تاثیر دارد.

ورود دستگاه های اجرایی، موسسات و نهادهای دولتی و خصوصی در اجرای آموزش های فنی و حرفه ای باعث توسعه و ارتقای آموزش های فنی و حرفه ای نمی گردد.

دستگاه های دولتی به دلیل عدم آشنایی با ضوابط و قوانین سازمان و عدم استفاده از نیروی متخصص و ماهر و آشنا به استانداردهای آموزشی و همچنین استفاده از ظرفیت و فضاها و تجهیزات دولتی که بعضا شرایط لازم را ندارند باعث عدم توسعه و ارتقای آموزش های فنی و حرفه ای می گردند. علی رغم وجود قوانین و ضوابط موجود " قانون تعطیلی موسسات و مراکز غیر مجاز آموزشی که بدون اخذ مجوز لازم فعالیت می نمایند " ولی تاکنون بسیاری از دستگاه های اجرایی و موسسات دولتی و خصوصی من جمله کانون های بانوان - جمعیت هلال احمر- بسیج مساجد- شرکت های حقوقی و ... و بعضا اشخاص حقیقی در مغازه ها و منازل در شرایط فاقد استانداردهای لازم و با نرخ شهریه کمتر به آموزش افراد می پردازند که این موضوع هم بر کیفیت آموزش و هم بر جذب کارآموز توسط آموزشگاه های آزاد تاثیر گذار است. بنابراین استفاده از قانون های حمایتی و اجرایی نمودن ضوابط مربوطه در جهت جلوگیری از فعالیت موسسات غیر مجاز و هماهنگی سازمان با دستگاه های اجرایی جهت یکسو شدن آموزش های مهارتی توسط سازمان و موسساتی که از سازمان آموزش فنی و حرفه ای مجوز لازم را اخذ می کنند، یکی دیگر از راهکارهای جلب مشارکت های مردمی در توسعه و ارتقای آموزش های فنی و حرفه ای می گردد.

یکی دیگر از راهکارهای جلب مشارکت های مردمی کیفیت بخشی و به روز رسانی آموزش های فنی و حرفه ای مطابق با نیاز افراد جویای کار و به طبع آن نیازهای بازار کار در جامعه می باشد.

از آن جایی که آموزش های فنی و حرفه ای می بایست متناسب با نیاز گروه های هدف در جامعه باشد ، لزوم کیفیت بخشی در آموزش های فنی و حرفه ای از نظر تدوین استانداردهای مشاغل مورد نیاز در جامعه ، شناسایی و نیازسنجی دوره های آموزشی متناسب با تکنولوژی روز ، استفاده از افراد متخصص در صنایع مختلف جهت بازنگری و به روز رسانی استانداردهای آموزشی ، تهیه ی کتب و منابع آموزشی و آزموننی مورد نیاز مشاغل مختلف در زمری هدف های سازمانی جهت توسعه و ارتقای آموزش های سازمان آموزش فنی و حرفه ای می باشد . بنابراین لزوم تدوین برنامه جامع و درست متناسب با نیازهای فوق الذکر می بایست در اولویت نیازهای سازمان آموزش فنی و حرفه ای باشد.

یکی دیگر از راهکارهای جلب مشارکت های مردمی ، برون سپاری آموزش های فنی و حرفه ای به بخش خصوصی می باشد. برون سپاری خدمات و آموزش های مراکز دولتی به بخش خصوصی از طریق " شیوه نامه ی واگذاری کارگاه های آموزشی و شیوه نامه آموزش بازار محور تهیه شده در سازمان آموزش فنی و حرفه ای " امکانپذیر می باشد. به طور یقین مراکز دولتی با قابلیت کارگاه ها و تجهیزات مناسب و به روز و در شرایط استاندارد با استفاده از شیوه نامه های مربوطه و داشتن پتانسیل و ظرفیت بالای آموزشی کشور بستر مناسبی جهت سرمایه گذاری بخش خصوصی و ارائه خدمات توسط آن بخش می باشد. بنابراین میبایست بستر سازی لازم جهت استفاده ی حداکثری از ظرفیت بخش خصوصی و توانایی لازم جهت بهره برداری از امکانات مراکز دولتی با تسهیل در شرایط و ضوابط شیوه نامه های مربوطه گردد. برون سپاری آموزش ها به بخش خصوصی هم باعث توسعه و رشد آموزشگاه های آزاد می گردد و هم باعث استفاده ی بهینه از امکانات و فضاهای بخش دولتی می گردد. لذا نتایج بدست آمده با پژوهش های انجام شده توسط ابراهیم پفاژ – فریده روشنفر و معصومه دلبری هم راستا می باشد .

بنابراین موارد زیر جهت جلب مشارکت بیشتر بخش خصوصی در آموزشهای سازمان آموزش فنی و حرفه ای پیشنهاد می گردد.

- ۱- بازنگری و اصلاح اسناد و قوانین بالادستی و تصویب قوانین در جهت تسهیل و توسعه فعالیت بخش خصوصی
- ۲- حذف آموزش های موازی در مراکز دولتی و در حرفه های فعال در بخش خصوصی
- ۳- برون سپاری و واگذاری خدمات آموزشی دولتی در قالب شیوه نامه های مطلوب به آموزشگاههای آزاد
- ۴- توانمند سازی نیروی انسانی شاغل در آموزشگاه های آزاد جهت کیفیت بخشی به آموزش های فنی و حرفه ای
- ۵- استفاده ی بهینه از ظرفیت ها و پتانسیل بخش خصوصی در برگزاری آزمون های مهارتی- بازنگری و تدوین استانداردهای آموزشی- طراحی و ممیزی سوالات آزمون- تهیه کتب و منابع آموزشی- آزموننی و حمایت از بخش خصوصی جهت انتشار
- ۶- استفاده از مربیان متخصص در آموزشگاه های آزاد جهت برگزاری دوره های آموزشی عمومی و تخصصی
- ۷- استفاده از ظرفیت ها و قابلیت های بخش خصوصی در تفاهم نامه های منعقد شده توسط سازمان آموزش فنی و حرفه ای با دستگاه ها و موسسات دولتی و غیر دولتی
- ۸- اجرای راهکارهای حمایتی از جمله ارائه تسهیلات کم بهره یا بدون بهره جهت خرید فضا و تجهیزات آموزشی و نوسازی آموزشگاه های آزاد- تسهیل ضوابط و شرایط شیوه نامه های واگذاری و اجاره کارگاه های آموزشی- آموزش بازار محور- تبلیغات گسترده خدمات و فعالیتهای آموزشی سازمان و به خصوص آموزشگاه های آزاد توسط سازمان آموزش فنی و حرفه ای

- ۹- جلوگیری از فعالیت غیر مجاز آموزشی دستگاه ها و موسسات دولتی و غیر دولتی و ضمانت اجرایی شیوه نامه تعطیلی موسسات غیر مجاز آموزشی با استفاده از رایزنی و عقد تفاهم نامه توسط سازمان با دستگاههای ذیربط از جمله اداره اماکن عمومی جهت توقف فعالیت غیر مجاز اشخاص
- ۱۰- رایزنی و پیگیری لازم جهت تصویب قانون " الزام کلیه دستگاههای دولتی و غیر دولتی جهت اخذ مجوز برگزاری کلیه دوره های آموزشی مهارتی از سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور " و اجرایی نمودن آن در کشور

منابع

منابع فارسی

۱. ابراهیم پفاژ، فریده روشنفر و مهین رضایی جلد چهارم آموزش فنی و حرفه ای و اشتغال پاییز ۱۳۹۳
۲. معصومه دلبری جلد دلبری جلد هفتم آموزش فنی و حرفه ای و اشتغال، بررسی نقاط ضعف آموزش های مهارت آموزی آموزشگاه های آزاد در اشتغالزایی مهارت آموختگان
۳. احمدی، حجت و آتشک، محمد. (۱۳۹۱). نیازسنجی آموزش های فنی و حرفه ای مرتبط با زیست فناوری در سازمان آموزش فنی و حرفه ای ایران. فصلنامه مطالعات برنامه ریزی آموزشی، شماره ۱، بهار و تابستان ۱۳۹۱.
۴. زین آبادی، حسن رضا، کورش پرند، آموزش فنی و حرفه ای و اشتغال در ایران، جلد سوم، چاپ اول
۵. زین آبادی، حسن رضا، کورش پرند، علی گلپایگانی، یداله مهر علی زاده، آموزش فنی و حرفه ای و اشتغال در چشم انداز پژوهش، جلد دوم چاپ اول
۶. قربان نژاد، عباسعلی (۱۳۸۴). تاریخ پیدایش و چگونگی آموزش های فنی و حرفه ای در استان خراسان (رضوی- شمالی- جنوبی). سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور به سفارش اداره کل آموزش فنی و حرفه ای خراسان رضوی.
۷. مهرعلیزاده، یدالله، ولی اله آهنگ، سکینه شاهی. (۱۳۹۱). آسیب شناسی عوامل درونی و بیرونی نظام فنی و حرفه ای استان خوزستان در چارچوب اهداف و انتظارات نظام جامع آموزش مهارت و فناوری. فصلنامه پژوهش در نظام های آموزشی، شماره ۱۷.

منابع انگلیسی

۸. Clive, Chapel (۲۰۰۴). Contemporary Vocational Learning - Changing. Pedagogy, [http://www. avekta.Org. au / conference archives / documents /pao ۱۳ chappell](http://www.avekta.Org.au/conference%20archives/documents/pao%20chappell).
۹. Evans, R. N, & Herr, E (۱۹۸۷). Foundations of Vocational Education ۲ nd Ed. Charles Publishing Co.
۱۰. Unesco – Unevoc international Oocentre for TVET (۲۰۰۴). Orienting Technical and Vocational Education and Training.Sustainalle Development.